Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/268

17.1.2024.

KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2024/268

(2023. gada 23. novembris)

par dalībvalstu sadarbību attiecībā uz nopietnu iekšējās drošības un sabiedriskās kārtības apdraudējumu teritorijā bez iekšējās robežkontroles

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

(1) Teritorijas bez kontroles pie iekšējām robežām pamatā ir pasākumu tiesiskais regulējums, kas atbalsta operatīvo sadarbību un informācijas apmaiņu starp policiju un tiesu iestādēm krimināllietās, kā arī pasākumi vīzu un atgriešanas politikas jomā. Šis regulējums ir izstrādāts, lai kompensētu kontroles neesību pie iekšējām robežām, un tam kopā ar ārējo robežu efektīvu pārvaldību ir jādarbojas netraucēti.

(2) Dalībvalstu pienākums sniegt savstarpēju palīdzību un uzturēt nepārtrauktu un savstarpēju sadarbību ir skaidri noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/399 ([1]). Šengenas zonas pienācīgai darbībai ir vienlīdz svarīgi, lai dalībvalstis sniegtu savstarpēju palīdzību attiecībā uz pasākumiem, kas veikti teritorijā pie iekšējām robežām.

(3) Komisija cieši uzrauga situāciju pie iekšējām robežām. Paziņojumā "Stratēģija pilnībā funkcionējošai un noturīgai Šengenas zonai" ([2]) Komisija citu starpā noteica vairākas svarīgas darbības dalībvalstu savstarpējās uzticēšanās stiprināšanai un veicināšanai. 2022. ([3]) un 2023. gada ziņojums ([4]) par stāvokli Šengenas zonā papildus prioritārajām darbības jomām sniedz pārskatu par rīcībām, kuras šajā sakarā Komisija veikusi dažu pēdējo gadu laikā, lai nodrošinātu strukturētu, koordinētu un kopīgu Eiropas reakciju uz kopīgām problēmām.

(4) Kopš 2022. gada starp dalībvalstīm un Šengenas koordinatoru ([5]) norisinās spraigs dialogs par iekšējo robežkontroli. Tā ir arī Šengenas cikla ([6]) pamatā un kā daļa no Šengenas barometra arvien no jauna tiek apspriesta Šengenas padomē. Turklāt 2023. gada maijā Komisija sāka konsultācijas ([7]) ar dalībvalstīm, kurās ir ieviesta ilglaicīga iekšējā robežkontrole, un dalībvalstīm, kuras šāda kontrole ([8]) skar. Šengenas koordinators plāno turpināt risināt ar dalībvalstīm iesākto dialogu, lai tām palīdzētu īstenot šo ieteikumu, kā arī Šengenas padomē regulāri sniegt pārskatu par aktuālo stāvokli un panākto progresu.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

([2]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Stratēģija pilnībā funkcionējošai un noturīgai Šengenas zonai" 2.6.2021., COM(2021) 277 final.

([3]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "2022. gada ziņojums par stāvokli Šengenas zonā", 24.5.2022., COM(2022) 301 final/2.

([4]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "2023. gada ziņojums par stāvokli Šengenas zonā", 16.5.2023., COM(2023) 274 final.

([5]) Šo funkciju izveidoja Komisija 2022. gada jūnijā.

([6]) Sk. Padomes 2023. gada 23. februāra secinājumus 6234/22, Padomes 2022. gada 3. jūnija dokumentu 9802/22.

([7]) Reaģējot uz Slovēnijas iestāžu 2023. gada 26. aprīļa vēstuli, kurā paustas bažas par to, vai ir nepieciešams un samērīgs lēmums, ar kuru Austrija no 2023. gada 12. maija robežas posmā ar Slovēniju atjaunoja iekšējo robežkontroli.

([8]) Komisijas dienestu darba dokuments, kas pievienots [2023. gada 22. novembrī] pieņemtajam Ieteikumam par dalībvalstu sadarbību attiecībā uz nopietniem iekšējās drošības un sabiedriskās kārtības apdraudējumu teritorijā bez iekšējās robežkontroles.

(5) Nesen par stāvokli pie iekšējām robežām tika pieņemti divi Eiropas Savienības Tiesas spriedumi: vispirms spriedums par termiņiem robežkontroles pagaidu atjaunošanai pie iekšējām robežām, reaģējot uz nopietnu tādu pašu iekšējās drošības vai sabiedriskās kārtības apdraudējumu ([9]), kā noteikts Regulā (ES) 2016/399, un pēc tam spriedums par noteikumiem, kas piemērojami neatbilstīgajiem migrantiem, kuri ierodas robežšķērsošanas vietā, kur tiek veikta atjaunota iekšējā robežkontrole ([10]).

(6) Ar 2021. gada 14. decembrī ([11]) pieņemto priekšlikumu grozīt Regulu (ES) 2016/399 Komisija ierosināja paplašināt to pasākumu veidus, kurus var izmantot alternatīvi iekšējai robežkontrolei, to skaitā pasākumus, ar kuriem varētu novērst nopietnu iekšējās drošības vai sabiedriskās kārtības apdraudējumu. Minēto ierosināto pasākumu pamatā ir Komisijas Ieteikums (ES) 2017/820 ([12]) par policijas pārbaudēm un policijas pārrobežu sadarbību, un tie paši par sevi liecina, ka ir vajadzīga turpmāka rīcība, kas veicinātu iekšējai robežkontrolei alternatīvu pasākumu izmantošanu, reaģējot uz iekšējās drošības vai sabiedriskās kārtības apdraudējumu.

(7) Ņemot vērā to, ka dialogā starp Šengenas koordinatoru un dalībvalstīm atklājās, ka Komisijas Ieteikumā (ES) 2017/820 izklāstītie ieteikumi par samērīgām policijas pārbaudēm un policijas pārrobežu sadarbību joprojām ir aktuāli, ka iekšējās drošības un sabiedriskās kārtības apdraudējums Šengenas zonā nemitīgi attīstās, un ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumus lietās C-368/20, C-369/20 un C-143/22, Komisija uzskata, ka ir lietderīgi pārvērtēt un papildināt Ieteikumu (ES) 2017/820, pamatojoties uz atziņām, kas gūtas kopš tā pieņemšanas 2017. gadā, un Šengenas koordinatora risināto dialogu. Tāpat ir lietderīgi gūt pārskatu par citiem ieteikumiem, kas pieņemti kopš 2017. gada un attiecas uz dalībvalstu konstatētajiem apdraudējuma veidiem, kas uzrādīti, lai pamatotu atjaunoto iekšējo robežkontroli.

(8) 2023. gada ziņojumā par stāvokli Šengenas zonā par prioritāti nosaukta Šengenas zonas iekšējās drošības uzlabošana, lai cīnītos pret organizēto noziedzību un narkotiku nelikumīgu tirdzniecību. Kā paskaidrots 2023. gada ziņojumā par stāvokli Šengenas zonā, dialogā ar dalībvalstīm tika atklāts, ka dalībvalstis joprojām saskaras ar nopietnu apdraudējumu savai iekšējai drošībai un sabiedriskajai kārtībai un tas prasa rīcību. Tas arī parādīja, ka pasākumi, kas veikti paziņotās iekšējās robežkontroles atjaunošanas sakarā, ir ļoti dažādi. Tas jo īpaši attiecas uz atjaunotās kontroles biežumu un intensitāti, kā arī uz saistību ar citiem pasākumiem, kas veikti, lai novērstu konstatēto apdraudējumu.

(9) Šā ieteikuma pamatā ir arī Padomes Ieteikums (ES) 2022/915 ([13]), un tam būtu jāpastiprina ietekme, kuru dalībvalstis piešķir minētajam Padomes ieteikumam. Ieteikumā (ES) 2022/915 ir izklāstīti vairāki risinājumi, kā tad, kad citas valsts teritorijā veiktas tūlītējas pakaļdzīšanās, novērošanas, kopīgu patruļu un citu kopīgu operāciju nolūkā tiesībaizsardzības darbinieki darbojas citās dalībvalstīs, novērst operatīvajā sadarbībā konstatētos šķēršļus un to vēl vairāk stiprināt. Kā parādīts darbsemināros, ko saistībā ar Ieteikumu (ES) 2022/915 organizēja secīgās Padomes prezidentvalstis un Komisija, dažās dalībvalstīs ir daudz operatīvās tiesībaizsardzības sadarbības labas prakses piemēru, piemēram, kopīgi policijas iecirkņi, kopīgas patruļas vilcienos, kopīgas pastāvīgas operatīvās darba grupas, kopīgas pastāvīgas policijas brigādes, kas ir gatavas tikt izvietotas uz vietas pēc pieprasījuma, policijas un muitas sadarbības centru iesaistīšana operatīvās tiesībaizsardzības sadarbības atbalstā, tehnoloģijas, kuras tiek izmantotas

([9]) Tiesas 2022. gada 26. aprīļa spriedums *Landespolizeidirektion Steiermark*, apvienotās lietas C-368/20 un C-369/20, ECLI:EU:C:2022:298.

([10]) Tiesas 2023. gada 21. septembra spriedums *ADDE* u. c., C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689, kas lielā mērā apstiprina 2019. gada 19. marta Tiesas spriedumu *Arib* u. c., C-444/17, ECLI:EU:C:2019:220.

([11]) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām, COM(2021) 891 final.

([12]) Komisijas Ieteikums (ES) 2017/820 (2017. gada 12. maijs) par samērīgām policijas pārbaudēm un policijas sadarbību Šengenas zonā (OV L 122, 13.5.2017., 79. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/reco/2017/820/oj).

([13]) Padomes Ieteikums (ES) 2022/915 (2022. gada 9. jūnijs) par operatīvo tiesībaizsardzības sadarbību (OV L 158, 13.6.2022., 53. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/915/oj).

policijas pārbaužu veikšanai, neietekmējot satiksmi, drošas saziņas risinājumi, kas darbojas pāri robežām utt., un Komisija 2023. gadā atvēlēja speciālu finansējumu, lai atbalstītu tās pārņemšanu visā Savienībā. Minētie labas prakses piemēri citām dalībvalstīm būtu jāīsteno, kad to situācijā tas būtu aktuāli. Turklāt, kā izklāstīts 2023. gada ziņojumā par stāvokli Šengenas zonā, Komisija plāno arī turpmāk darīt pieejamu finansējumu, lai paātrinātu labas prakses popularizēšanu citās dalībvalstīs.

(10) Šajā ieteikumā būtu jāņem vērā policijas un muitas sadarbības centru būtiskā loma cīņā pret pārrobežu noziedzību, sevišķi teritorijās pie iekšējām robežām. To nozīmi pastiprinājis Ieteikums (ES) 2022/915, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/977 ([14]) paredz efektīvu informācijas apmaiņu ar policijas un muitas sadarbības centriem un ar to starpniecību.

(11) Ņemot vērā, ka Savienības cīņā pret organizēto noziedzību ([15]) Eiropas daudzdisciplīnu platforma pret noziedzības draudiem (*EMPACT*) ir kļuvusi par būtisku instrumentu, šajā ieteikumā būtu jāņem vērā platformas *EMPACT* nodrošinātais ietvars efektīvai noziedzības draudu apkarošanai.

(12) Turklāt ir jāpastiprina kopīgas rīcības, lai efektīvāk apkarotu migrantu kontrabandu un apkarotu neatbilstīgu migrāciju uz Savienību un neatļautu kustību no vienas dalībvalsts uz citām. Minētajās jomās būtu jāveido ciešāka sadarbība. Migrācijas spiediens var izraisīt kontroles pastiprināšanu teritorijās pie iekšējām robežām un attiecīgā gadījumā, pamatojoties uz Regulā (ES) 2016/399 izklāstītajiem noteikumiem, kontroles atjaunošanu pie iekšējām robežām. Tomēr kontrole būtu jāveic tikai tik ilgi, līdz to, pamatojoties uz riska analīzi, var aizstāt ar citiem mazāk stingriem pasākumiem.

(13) Būtu jāuzsver, ka visas tiesībaizsardzības iestāžu veiktās rīcības veicamas samērīgi un nediskriminējoši,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. **VISOS LĪMEŅOS ĪSTENOT STRUKTURĒTU SADARBĪBU**

1. Lai apkarotu nopietnu sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu, dalībvalstīm Šengenas zonā būtu jāturpina un vēl vairāk jāuzlabo ciešā sadarbība visos politiskajos, administratīvajos un operatīvajos līmeņos.

2. Proti, dalībvalstīm būtu jāizveido pastāvīgi kontaktpunkti tajās iestādēs, kas atbild par reaģēšanu uz nopietnu sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu, un par šādiem kontaktpunktiem attiecīgā gadījumā jāinformē pārējās dalībvalstis, kā arī Komisija.

   Būtu jāizveido gan valsts, gan vietēja līmeņa pastāvīgie kontaktpunkti.

   Pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, pastāvīgo kontaktpunktu darbība būtu jāpielāgo apdraudējuma līmenim, veicot biežāku savstarpēju informācijas apmaiņu, ja teritorijās pie iekšējās robežas tiek veiktas pastiprinātas policijas pārbaudes.

   Tādiem pastāvīgajiem kontaktpunktiem būtu:

   a) jāuzrauga apdraudējuma attīstība, jo īpaši savstarpēji apmainoties ar riska analīzes produktiem un izlūkdatiem, piemēram, šādos jautājumos:

      i) terorisma draudi;

      ii) šaujamieroču un citu kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīga tirdzniecība, kurai izmanto transportlīdzekļus;

      iii) neatļautas kustības maršruti;

      iv) nelikumīga narkotiku tirdzniecība;

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/977 (2023. gada 10. maijs) par informācijas apmaiņu starp dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādēm un ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2006/960/TI (OV L 134, 22.5.2023., 1. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj).

([15]) Padomes secinājumi 7100/23 par ES politikas cikla organizētas un smagas starptautiskas noziedzības jomā pastāvīgu turpināšanu: *EMPACT* 2022+, ko Padome (Tieslietas un iekšlietas) apstiprināja 3936. sanāksmē, kura notika 2023. gada 9. martā (*ELI*: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7100-2023-INIT/en/pdf).

v) to personu vai personu grupu darbības veids, kas cita starpā ir saistītas ar migrantu kontrabandu vai ieroču nelikumīgu tirdzniecību, un viltotu dokumentu sagādātājiem, un ko dalībvalstis uzskata par tādām, kas nopietni apdraud sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību;

b) ar Eiropas Savienības Aģentūras tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropola) kā Savienības kriminālizmeklēšanas informācijas centra atbalstu jāuzlabo tādas tiesībaizsardzības sadarbība un informācijas apmaiņa, kas saistīta ar nopietnu sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu, un jāizmanto kopīgās analīzes spējas, lai atvieglotu valstu izmeklētāju darbu pārrobežu kriminālizmeklēšanās.

3. Ja dalībvalsts pieņem lēmumu uz laiku atjaunot iekšējo robežkontroli saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399 III sadaļas II nodaļu, dalībvalstīm, uz kurām attiecas tāda atjaunošana, būtu:

a) regulāri jāorganizē divpusējas kontaktpunktu vai citu attiecīgo dienestu sanāksmes, lai:

i) uzraudzītu konstatētā nopietnā apdraudējuma attīstību, jo īpaši apmainoties ar riska analīzi un izlūkdatiem par konstatēto nopietno apdraudējumu;

ii) izskatītu, vai pieņemtie pasākumi ir samērīgi ar konstatētajam nopietnajam apdraudējumam, un šim minētajam augošajam konstatētajam nopietnajam apdraudējumam pielāgotu pasākumus, kas tiek īstenoti attiecīgajos iekšējo robežu posmos un teritorijās pie iekšējām robežām, jo īpaši attiecībā uz pārbaužu vietu, biežumu un intensitāti, ar mērķi novērst pārrobežu autoceļu slēgšanu, kas varētu ietekmēt pārrobežu kopienu un iekšējā tirgus darbību;

b) jāuztur cieša sadarbība ar Komisiju un jo īpaši:

i) pēc pieprasījuma laikus jāsniedz Šengenas koordinatoram visa attiecīgā informācija;

ii) jāpiedalās konsultācijās, kuras rīko Komisija, pamatojoties uz Regulas (ES) 2016/399 27. panta 5. punktu, lai uzlabotu dalībvalstu savstarpējo sadarbību un izskatītu, vai pasākumi ir samērīgi ar notikumiem, kas liek atjaunot iekšējo robežkontroli, kā arī nopietnu sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu, vienlaikus pilnībā ņemot vērā Tiesas judikatūru ([16]).

2. **PASTIPRINĀT SPĒJAS PILDĪT KOPĪGUS PASĀKUMUS**

4. Dalībvalstīm būtu jāturpina attīstīt savas spējas veikt kopīgus un papildu pasākumus, pamatojoties uz divpusēju vai daudzpusēju pārrobežu sadarbību.

5. Dalībvalstīm jo īpaši būtu:

a) jāpārskata un jāpielāgo divpusējie nolīgumi un vienošanās, kas tiesībaizsardzības jomā ir attiecīgo iestāžu un to kontaktpunktu pārrobežu sadarbības pamatā;

b) jāizstrādā kopīga riska analīze, lai varētu rast vispiemērotākos pasākumus reaģēšanai uz dažādu veidu nopietnu sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu, kā arī noteikt tādu pasākumu intensitāti, vienlaikus ņemot vērā konkrētos vietējos apstākļus. Piemēram, dalībvalstis varētu apsvērt iespēju vajadzības gadījumā kopā ar kaimiņu dalībvalstīm atkarībā no konstatētā nopietnā apdraudējuma iezīmēm izstrādāt katram iekšējās robežas posmam pielāgotu pieeju, sniedzot pārskatu par konkrētajiem pasākumiem. Tāda pielāgota pieeja, kurai ir nepieciešama īpaša kopīga riska analīze, varētu, piemēram, palīdzēt vērsties pret neatbilstīgu migrantu neatļautu plaša mēroga kustību, terorisma un narkotiku nelikumīgas tirdzniecības draudiem un novērst un mazināt šaujamieroču un citu kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu tirdzniecību;

([16]) Jo īpaši Tiesas 2022. gada 26. aprīļa spriedumu, *Landespolizeidirektion Steiermark*, apvienotās lietas C-368/20 un C-369/20, ECLI:EU:C:2022:298; Tiesas 2019. gada 19. marta spriedumu, *Arib* u. c., C-444/17, ECLI:EU:C:2019:220; Tiesas 2023. gada 21. septembra spriedumu, *ADDE* u. c., C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

c) jānodrošina resursi, aprīkojums un prasmes, kas nepieciešami kopīgām patruļām un jauktām brigādēm. Tādām kopīgām patruļām un jauktām brigādēm jo īpaši vajadzētu būt pilnvarotām veikt darbības, kas saistītas ar transportlīdzekļos slēptu šaujamieroču un citu kājnieku ieroču un vieglo ieroču atklāšanu un konfiskāciju, to personu vai personu grupu identifikāciju, kuras dalībvalstis uzskata par tādām, kas nopietni apdraud iekšējo drošību un/vai sabiedrisko kārtību. Ņemot vērā attiecīgajā Tiesas judikatūrā izklāstītos nosacījumus, būtu jāļauj kopīgām patruļām un jauktām brigādēm darboties, ja vien šādas darbības nav līdzvērtīgas robežkontrolei, teritorijā, kas definēta tik plaši, cik nepieciešams, ņemot vērā vietējos apstākļus, kas noteikta uz riska analīzes pamata un neizslēdz teritoriju pie iekšējām robežām.

3. **MAKSIMĀLI IZMANTOT IETEIKUMA (ES) 2022/915 DOTĀS IESPĒJAS**

6. Dalībvalstīm būtu:

a) visi pasākumi, kas nepieciešami, lai īstenotu Ieteikumu (ES) 2022/915 sakarā ar nopietna sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējuma apkarošanu Šengenas zonā, jāveic šādā veidā:

i) darot pieejamus vai pieņemot tehniskus, juridiskus un operatīvus līdzekļus un rīkus, kas nepieciešami, lai varētu veikt kopīgas patruļas un būtu iespējama jauktu brigāžu darbība, varētu veikt tūlītēju pakaļdzīšanos un pārrobežu novērošanu teritorijās pie iekšējām robežām;

ii) izveidojot vai uzlabojot policijas un muitas sadarbības centrus, lai stiprinātu sadarbību teritorijās pie iekšējām robežām;

b) jāizmanto laba policijas operatīvās sadarbības prakse citās dalībvalstīs, kā tā izklāstīta Padomes Tiesībaizsardzības jautājumu darba grupas īstenošanas ceļvedī;

c) jāizmanto pieejamais Savienības finansējums, lai:

i) izstrādātu transnacionālus operatīvās tiesībaizsardzības sadarbības projektus ar Savienības pievienoto vērtību;

ii) pastiprinātu labas prakses ieviešanu.

4. **PASTIPRINĀT KOPĪGAS RĪCĪBAS MIGRANTU KONTRABANDAS APKAROŠANAI**

7. Dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, kas nepieciešami, lai:

a) kopīgi veiktu vairāk izmeklēšanu attiecībā uz apzinātajiem augstas vērtības mērķiem un augsta riska noziedzīgiem tīkliem;

b) izveidotu un īstenotu konkrētam mērķim pielāgotas kopīgas patruļas un citas kopīgas operācijas konkrētās teritorijās pie iekšējām robežām;

c) sistemātiski dalītos informācijā par neatļautas kustības tendencēm ar citām attiecīgajām dalībvalstīm, kā arī ar Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru un Eiropolu un ziņotu par notikumiem un parādītu analīzi *EUROSUR* ([17]) situācijas attēlos, ja tāda ir pieejama.

8. Eiropolam un Eiropas Savienības Aģentūrai tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās būtu jāatbalsta šā ieteikuma 7. punkta a) apakšpunktā minētās kopīgi veiktās izmeklēšanas, Eiropas daudzdisciplīnu platformas pret organizēto noziedzību (“*EMPACT*”) ietvarā izmantojot īpašas operatīvās darba grupas.

9. Eiropolam būtu jāsniedz atbalsts ar kontrabandu saistītu noziegumu izmeklēšanā, kura ir šā ieteikuma 7. punkta b) apakšpunktā minēto darbību rezultāts.

([17]) Saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2021/581 (2021. gada 9. aprīlis) par Eiropas Robežu uzraudzības sistēmas (*EUROSUR*) situācijas attēliem (OV L 124, 12.4.2021., 3. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/581/oj).

5. IZMANTOT ESOŠĀS IESPĒJAS ATGRIEŠANAS JOMĀ, LAI VĒRSTOS PRET NEATĻAUTU KUSTĪBU

10. Dalībvalstīm būtu efektīvi jāvēršas pret konstatēto neatļauto plaša mēroga kustību, kas var nopietni apdraudēt sabiedrisko kārtību vai iekšējo drošību, un no šādas kustības jāattur.

    Dalībvalstīm būtu jāizmanto attiecīgie atgriešanas jomas instrumenti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK ([18]), jo īpaši īstenojot Ieteikumu (ES) 2017/820, Komisijas Ieteikumu (ES) 2017/432 ([19]) un Komisijas Ieteikumu (ES) 2023/682 ([20]).

11. Dalībvalstīm jo īpaši būtu:

    a) jāuzņem atpakaļ trešo valstu valstspiederīgie, kuri bijuši tranzītā to teritorijā pirms aizturēšanas citā dalībvalstī:

        i) piemērojot 2009. gada 13. janvārī spēkā esošo divpusējo nolīgumu vai vienošanos noteikumus, kas minēti Direktīvas 2008/115/EK 6. panta 3. punktā, jo īpaši starp kaimiņu dalībvalstīm;

        ii) veicot visus nepieciešamos pasākumus, ieskaitot darbības prakses izveidi starp kompetentajām valsts iestādēm, lai nodrošinātu, ka atgriešanas procedūras tiek ātri pabeigtas;

        iii) novērtējot, vai, ņemot vērā Tiesas spriedumus lietās C-444/17 un C-143/22, no jauna jāpārskata vai jāatjauno 2009. gada 13. janvārī spēkā esošie divpusējie nolīgumi un vienošanās, kas minēti Direktīvas 2008/115/EK 6. panta 3. punktā;

    b) jānodrošina nepieciešamā apmācība, arī par pamattiesībām, dienestiem, kas iesaistīti iekšējā robežkontrolē, lai gādātu par to, ka vienmēr tiek izpildīti pienākumi, kas izriet no Direktīvas 2008/115/EK.

12. Ja trešās valsts valstspiederīgo neuzņem atpakaļ cita dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 2008/115/EK 6. panta 3. punktu un policijas pārbaužu vai atjaunotas iekšējās robežkontroles laikā pārbaude Šengenas Informācijas sistēmā rāda, ka uz trešās valsts valstspiederīgo jau attiecas citas dalībvalsts iepriekš izdots atgriešanas lēmums, tad dalībvalstīm būtu jārīkojas, lai:

    a) savstarpēji atzītu atgriešanas lēmumu, ko iepriekš izdevusi cita dalībvalsts, saskaņā ar Ieteikumu (ES) 2023/682 un persona tiktu izraidīta saskaņā ar Direktīvu 2008/115/EK;

    b) ja atgriešanas lēmumu nav iespējams savstarpēji atzīt saskaņā ar Ieteikumu (ES) 2023/682, dalībvalstīm, lai iegūtu visu attiecīgo informāciju, ko tās varētu ņemt vērā Direktīvā 2008/115/EK noteiktās atgriešanas procedūras kontekstā, jo īpaši bēgšanas riska novērtēšanas nolūkā, būtu jāsazinās ar dalībvalsti, kura iepriekš izdevusi atgriešanas lēmumu attiecībā uz to pašu trešās valsts valstspiederīgo.

6. PASĀKUMI, KĀ VĒRSTIES PRET NEATĻAUTU KUSTĪBU

13. Dalībvalstīm, kas saskaras ar to, ka trešo valstu valstspiederīgie veic neatļautu kustību starp dalībvalstīm, pirmkārt, būtu jāpastiprina policijas kontrole teritorijās pie iekšējām robežām. Katrs sakarā ar neatļautu kustību, kura ārkārtas situācijās var nopietni apdraudēt iekšējo drošību vai sabiedrisko kārtību, saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399 III sadaļas

([18]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 24.12.2008., 98. lpp., *ELI:* http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj).

([19]) Komisijas Ieteikums (ES) 2017/432 (2017. gada 7. marts) par to, kā panākt efektīvāku atgriešanu, īstenojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK (OV L 66, 11.3.2017., 15. lpp., *ELI:* http://data.europa.eu/eli/reco/2017/432/oj).

([20]) Komisijas Ieteikums (ES) 2023/682 (2023. gada 16. marts) par atgriešanas lēmumu savstarpēju atzīšanu un atgriešanas paātrināšanu, īstenojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK (OV L 86, 24.3.2023., 58. lpp., *ELI*: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj).

II nodaļu pieņemts lēmums uz laiku atjaunot iekšējo robežkontroli būtu jāpapildina ar atbilstīgiem riska mazināšanas pasākumiem, un tas būtu pastāvīgi jāpārskata, ļaujot uz riska analīzes pamata tādu kontroli pēc iespējas drīz aizstāt ar pastiprinātām policijas pārbaudēm un policijas pārrobežu sadarbības pasākumiem.

7. **PASTIPRINĀT KOPĪGAS RĪCĪBAS TERORISMA UN PĀRROBEŽU ORGANIZĒTĀS NOZIEDZĪBAS APKAROŠANAI**

14. Dalībvalstīm būtu jāpārskata un jāpalielina iesaistīšanās *EMPACT* un tās dažādajos operatīvajos rīcības plānos, kas paredzēti, lai risinātu Savienības prioritātes cīņā pret smago un organizēto noziedzību, saskaņā ar Padomes 2023. gada 9. marta secinājumiem, ar ko nosaka ES prioritātes cīņā pret smagu un organizētu noziedzību attiecībā uz *EMPACT* 2022.–2025. gadam ([21]).

15. Dalībvalstīm būtu jāizmanto Direktīvā (ES) 2023/977 paredzētās iespējas efektīvai informācijas apmaiņai ar policijas un muitas sadarbības centriem un ar to starpniecību, vienlaikus pilnībā informējot vienotos kontaktpunktus un Eiropolu.

8. **PIEMĒROT RISKA MAZINĀŠANAS PASĀKUMUS**

16. Dalībvalstīm būtu jāierobežo visu to pasākumu ietekme, kas pieņemti, lai novērstu nopietnu sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu.

17. Dalībvalstīm būtu:

    a) jāierobežo sistemātisku pārbaužu izmantošana, nosakot to par galēju līdzekli tikai ārkārtas situācijām;

    b) jādod priekšroka mobilām pārbaudēm dalībvalstu teritorijā, nevis statiskām pārbaudēm fiksētās vietās;

    c) jāveicina moderno tehnoloģiju un iepriekšējas pasažieru informācijas izmantošana, lai konkrētam mērķim labāk pielāgotas pārbaudes notiktu pēc pieejas, kas balstīta uz risku un datiem.

18. Izņēmuma gadījumā, kad tiek nolemts izmantot sistemātiskas pārbaudes un pārbaudes fiksētās vietās saskaņā ar Regulu (ES) 2016/399, tāds lēmums būtu iepriekš jāapspriež ar kaimiņu dalībvalsti un jābalsta uz kopīgu riska analīzi.

19. Dalībvalstij, kas laikposmā, kurā ir atjaunotas pagaidu iekšējās robežkontroles, veic sistemātiskas pārbaudes un pārbaudes fiksētās vietās, būtu jānodrošina pietiekami resursi personāla un aprīkojuma ziņā, lai ierobežotu pārbaužu ietekmi uz satiksmes plūsmu un visu pārrobežu savienojumu pieejamību.

20. Satiksmes un resursu organizācija, veicot sistemātiskas pārbaudes un pārbaudes fiksētās vietās, būtu attiecīgi jāpielāgo (piemēram, jāorganizē atsevišķas joslas autoceļu malās).

21. Ja rodas grūtības ar nepieciešamajiem resursiem, attiecīgajai dalībvalstij būtu jāsazinās ar attiecīgo kaimiņu dalībvalsti, lai vienotos par papildu pasākumu izmantošanu.

9. **TURPMĀKIE PASĀKUMI**

22. Dalībvalstīm būtu jāturpina cieši sadarboties ar Šengenas koordinatoru, kas turpinās risināt ar tām sākto dialogu, kā arī Šengenas padomē regulāri sniegs pārskatu par aktuālo stāvokli un panākto progresu, un dalībvalstīm šā ieteikuma īstenošanā būtu jāsaņem Šengenas koordinatora atbalsts.

([21]) Padomes secinājumi, ar ko nosaka ES prioritātes cīņā pret smagu un organizētu noziedzību attiecībā uz *EMPACT* 2022.–2025. gadam (dokuments 7101/23).

Briselē, 2023. gada 23. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Ylva JOHANSSON